

CDA GRONINGEN

CDA

**ONS PLAN VOOR
ARMOEDEBESTRIJDING**

ONS PLAN VOOR ARMOEDEBESTRIJDING

In onze gemeente groeit 1 op de 6 kinderen op in armoede. Bijna tienduizend Groningers zijn afhankelijk van een bijstandsuitkering en ook het begrip 'werkende armen' is ons helaas niet vreemd. Wie van het noorden naar het zuiden door de stad fietst ziet een verschil in levensverwachting van zes jaar en een groter verschil in gezonde levensjaren.

Als leraar van groep 8 op de Dom Helder school in Beijum zie ik onze jongste generatie voor mijn ogen opgroeien. Als christendemocraat geloof ik in sociale gerechtigheid en dus in het bestrijden van tweedeling en het creëren van perspectief. Daarom is het onze vurige wens en heilige plicht om mistdekens van uitzichtloosheid voor kwetsbare Groningers – van jong tot oud - te vervangen door een horizon met kansen. Dat doen wij door armoede in de kern te bestrijden, door radicaal te investeren in een gezond en vitaal Groningen en door op een nieuwe manier te werken aan om- en bijscholing van bijstand naar baan.

Dit zijn onze **Ti voorstellen om armoede in de kern te bestrijden**. Voorstellen waarmee we mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt en de samenleving ervaren omarmen en ondersteunen.

Met speciale dank aan onze kandidaten Mirjam Nagelmaker van Stadgers Hand in Hand, voormalig Voedselbank voorzitter Ulfert Molenhuis en René Bolhuis (die samen met Mirjam elke dinsdag aan hun praattafel in Winkelcentrum Paddepoel over dit onderwerp spreekt met vele Groningers.)

Jalt de Haan, lijsttrekker CDA Groningen

VAN BIJSTAND NAAR BAAN

De komende jaren willen wij over nieuwe wegen werken aan baanperspectief voor Groningers in de bijstand. Langs deze wegen bewegen we zoveel mogelijk van de bijna tienduizend Groningers met een bijstandsuitkering naar de sectoren met krapte op de arbeidsmarkt.

1 Een opleidings- en banencentrum

Met een **opleidings- en banencentrum** zetten we met intensieve begeleiding in op de **om- en bijscholing** van **bijstandsgerechtigde Groningers**. Het wordt ons streven om hiermee binnen vijf jaar voldoende mensen om en bij te scholen om sectoren met arbeidsmarktkrapte aan te vullen. Deze ambitie vergt samenwerking tussen bijstandsgerechtigden, de gemeente, kennisinstellingen en de arbeidsmarkt. Ons gezamenlijke doel is ambitieus, maar tegelijkertijd in het belang van alle betrokken partijen.

2 Een nieuwe invulling van de basisbaan

Wel willen, maar niet kunnen werken leidt voor te veel Groningers tot een gevoel van verwijdering uit de samenleving. Sociaal contact en het leveren van een maatschappelijke bijdrage moeten weer binnen handbereik komen voor langdurig werkloze Groningers. Het CDA Groningen is **voor basisbanen**, maar **niet in de huidige vorm**. Basisbanen moeten een **opstap richting reguliere banen** zijn om de grote investeringen te kunnen blijven dragen.

WANTROUWEN WORDT VERTROUWEN

De controledruk binnen de sociale zekerheid is uitgegroeid tot bizarre proporties. Het tellen van tandenborstels en het minutieus afvinken van weektaken zijn voorbeelden van doorgeschoten regelgeving. Wanneer wantrouwen en controledrang doorschieten en een hoger prijskaartje krijgen dan de veronderstelde kwaal moeten we het vervangen door een basishouding van vertrouwen.

3 Schuif regels opzij als het kwetsbare mensen vooruithelpt

In de wijk komen we dagelijks mensen tegen die hulp nodig hebben. Niet zelden gaat het om meerdere problemen tegelijk, zoals bijvoorbeeld schulden, eenzaamheid of een lichamelijke beperking. Multiproblematiek heet dat in vaktermen. Meerdere ondersteuners vanuit verschillende disciplines zijn dan nodig om iemand goed te kunnen helpen. Sinds de drie decentralisaties van 2015 is integraal werken het uitgangspunt. De afgelopen jaren is gebleken, dat dit niet altijd goed gaat. Bijvoorbeeld door regels die elkaar tegenspreken of net niet aansluiten op de individuele situatie van de inwoner, onvoldoende samenwerking en privacy-issues. Problemen worden daardoor niet of veel te laat opgelost en het constante overleg kost enorm veel capaciteit en geld. Maatwerk zorgt voor een gunstige businesscase en belangrijker nog: kwetsbare mensen beter helpt! Om maatwerk mogelijk te

maken bij de wijkteams zijn de volgende zaken noodzakelijk:

- De wijkteamleider krijgt het mandaat om af te wijken van regels (zonder af te stemmen met beleid of leidinggevende)
- Er komt een fors 'menselijke maat budget' waardoor het wijkteam onconventionele oplossingen kan financieren (dit leidt tot aantoonbaar duurzame en goedkopere oplossingen)
- De gemeentelijke uitvoering wordt zelf verantwoordelijk voor een uitvoeringsplan waarna gemeentelijk beleid volgt.

4 Afschaffen kostendelersnorm

Door de kostendelersnorm af te schaffen worden Groningers die afhankelijk zijn van een uitkering en samenwonen of veel tijd doorbrengen met een ander, verlost van onnodige angst voor controles. Bovendien is een verwacht effect dat er meer woonruimte vrijkomt op onze krappe woningmarkt.

LASTENDRUK VERLICHTEN

Stijgende energieprijzen raken vooral de mensen met de kleinste inkomens. Met weinig of geen financiële ademruimte zijn tientallen en honderden euro's extra geen nare maar een te zware aanslag op het huishoudboekje. Voor mensen met grote schulden zijn boetes en rentes op schulden geen straf maar een anker dat naar de bodem zuigt en een vicieuze financiële strop veroorzaakt. Daarom kiezen wij voor grootschalige woningisolatie.

5 Grootschalige woningisolatie

Over het algemeen wonen Groningers met lage inkomens het meest in de slechtst geïsoleerde woningen. Dat drijft de energierekening omhoog en werkt 'energiearmoede' in de hand. Door grootschalig deze woningen te isoleren en dit als gemeente volledig voor te financieren voor Groningers met de laagste inkomens kunnen we het Groningse energieverbruik fors verminderen en profiteren deze Groningers bovendien op korte termijn van een goed geïsoleerd huis met een lagere energierekening.

AANPAK SCHULDEN

Mensen die leven in armoede en schulden verdienen vertrouwen. Ze verdienen een helpende hand, juist ook vanuit de overheid om hun zaken weer op orde te krijgen. Hier helpt echt contact bij en niet een brief vanuit de gemeente. Ook het Zweeds schuldenmodel kan hieraan bijdragen.

6 Eén incassobureau, geen stapelende rentes en intensieve begeleiding

In lijn met de in 2019 aangenomen motie “Meedoen met Zweeds model” willen wij Groningers in armoede met gestapelde schulden weer perspectief bieden. Eén incassobureau, geen stapelende rentes of boetes en intensieve begeleiding. De inzet is om mensen weer onafhankelijk te laten worden.

7 Geen brieven, maar ambtenaar

Als een inwoner schulden heeft bij de gemeente, dan blijven wij geen brieven sturen zoals bijna alle gemeenten doen, maar laten we ambtenaren bellen en maken we persoonlijk contact. Helpt bij het oplossen van problemen en scheelt enorm veel dure incassotrajecten.

Een uitkering of hulp bij schulden is niet vrijblijvend. Er mag van de bewoner dan verwacht worden dat hij of zij werk maakt van een betere toekomst door hulp bij schulden te accepteren.

SCHOOLMAALTIJDEN OP DE BASISCHOOL

De Vereniging Openbaar Onderwijs stelt dat in elke klas gemiddeld drie kinderen zitten die in grote armoede opgroeien. Hoewel de getallen niet overal nauwkeurig in beeld kunnen worden gebracht zijn er scholen in andere delen van Nederland die aan de bel hebben getrokken en rapporteren dat zestig tot zeventig procent van hun leerlingen geen ontbijt krijgen. Dit zijn extreme cijfers die we niet één op één in onze gemeente kunnen toepassen. Maar in een gemeente waarin zoveel kinderen opgroeien onder de armoedegrens en we niet weten hoeveel kinderen opgroeien op of net boven de armoedegrens kunnen we het ons ook niet veroorloven om voor deze problematiek weg te kijken.

Waar geen of geen gezond voedsel op tafel staat nemen concentratie, geheugen en leervermogen af. Niet alleen ontbreken structuur en ondersteuning voor deze kinderen, maar ook intelligentie en rationeel beslissingsvermogen worden volgens onderzoek van Princeton University stevig aangetast. Het simpele gegeven of een kind wel of geen ontbijt en wel of geen voedzame maaltijd krijgt voorgeschoteld maakt dan ook onomkeerbaar verschil in mensenlevens.

8 Scholen faciliteren bij schoolmaaltijden

Om een stap te zetten richting kansengelijkheid is het cruciaal dat Groningse scholen die deze bedreigingen grootschalig signaleren worden ondersteund wanneer zij hierop in spelen. Op deze

CDA GRONINGEN

manier kunnen we eraan bijdragen dat ook voor alle kinderen in armoede of verwaarlozing een werkelijkheid ontstaat waarin zij kunnen ontbijten voor de schooldag begint en tussen de middag een gezonde warme maaltijd krijgen voorgeschoteld. Er is weinig duurder dan het voorzien in hoogwaardige maaltijden. Toch is het onze overtuiging dat deze inzet een belangrijke beweging kan zijn richting kansengelijkheid voor Groningse kinderen en dat deze investering zich op langere termijn bovendien terugbetaalt via minder geremde ontwikkeling naar minder druk op de zorg en het sociale vangnet.

GRATIS VERENIGINGSSPORT VOOR GRONINGSE KINDEREN

Om de groei van zorgkosten op langere termijn te beperken is het onze keuze om radicaal te investeren in verenigingssport. Sporten moet voor onze nieuwe generaties net zo gewoon en publiek toegankelijk worden als onderwijs. Op deze manier bouwen we aan een vitale samenleving en een verbonden samenleving waarin ontmoeting en het verenigingsleven worden genormaliseerd en gestimuleerd.

Onze sportverenigingen zijn meer dan een verzameling zalen of velden waar mensen achter een bal aanrennen. Het is **het kloppende hart van** veel van onze **streken, wijken en dorpen**. Het is een **ontmoetingsplek** waar Groningers samenkomen in de kleedkamer, op het veld en in de kantine. Een plek waar we onszelf en samen zijn. Daarnaast is sport ons belangrijkste instrument richting een gezondere gemeente.

9 Gratis verenigingssport voor Groningse kinderen

Daarom willen wij **Groningse kinderen** tot achttien jaar **gratis toegang** geven **tot verenigingssporten** met een contributie tot 300 euro per jaar. Op deze manier maken we sport toegankelijk voor alle Groningse kinderen en verbreden we de smalle weg naar sport voor kinderen uit gezinnen met een smalle beurs.

GEEN ROTTE KIEZEN IN 2025

Naar schatting van het KNMT gaan anderhalf miljoen Nederlanders om economische redenen – lees geldgebrek - niet naar de tandarts. Wie deze inschatting projecteert op onze gemeente ontkomt niet aan de verwachting dat de staat van veel Groningse gebitten slechter zal zijn dan het toch al schrikbarende landelijke gemiddelde. Het is onze angst dat duizenden Groningers tandzorg mijden omdat het voor hen simpelweg onbetaalbaar is.

In een artikel van de Vara verwoordt voedselbankbezoekster Rox deze angst als volgt: “Je moet kiezen tussen de tandarts of eten op tafel. En je kiest standaard voor eten op tafel.” De keuze die zij omschrijft is niet meer dan een schijnkeuze. Pijn in tanden en kiezen, laat staan preventieve controles worden door veel van onze inwoners niet verholpen maar letterlijk verbeterd.

In onze gemeente kennen we de Stichting Urgente Noden. In de praktijk zien we echter de verwachting dat hier door veel mensen geen gebruik van wordt gemaakt. Oorzaken variëren hierbij van onbekendheid met regelingen tot gêne. De afgelopen jaren hebben we een initiatief als de tandartsen bus gezien waar korte tijd gratis mondzorg werd aangeboden om aandacht te vragen voor het ontbreken van tandheelkunde in het basispakket van de zorgverzekering.

Wat we ontwaren is het volgende: voor mensen en gezinnen in armoede, zeker wanneer het langdurige en of ernstige armoede betreft gaan rekenmodellen

en papieren werkelijkheden niet op. Zorg wordt gemeden. Naast het wettelijk verplicht eigen risico wordt uit noodzaak vaak een maximaal 'vrijwillig eigen risico' afgesloten om de maandelijkse last van de zorgpremie te drukken. De stapeling van dat dreigbeeld - van een totaal eigen risico dat zomaar tot duizend euro kan oplopen - betekent dat ook zorg in het basispakket wordt gemeden. Kortom zelfs wanneer tandheelkunde terugkeert in het basispakket brengt dit een tandartsbezoek voor de allerarmste Groningers helaas nauwelijks dichterbij. Het simpele feit dat een structurele oplossing daarmee nog niet in zicht is, ontslaat ons niet van de plicht om incidentele verbeterslagen te maken.

10 Acute gebitsproblemen behandelen

Daarom zetten wij in op een vergaand plan. In de komende raadsperiode en voor het einde van 2025 willen wij dat alle Groningers die met acute gebitsproblemen tandheelkundige ingrepen vermijden de kans krijgen om dit te laten verhelpen. Wij pleiten daarbij voor een wijk- en dorpsgerichte aanpak. Hand in hand met voedselbanken en andere minimaorganisaties kunnen we op deze manier een grote stap zetten richting het oplossen van acute gebitsproblemen die soms al jarenlang acuut zijn en daarmee mensenlevens in de greep houden. Dit vergt een investering. Een kostbare incidentele kostenpost die we moeten vrijmaken in het belang van duizenden Groningers en dus in het belang van ons als samenleving.

VAN DAKLOOS NAAR HUIS

Sinds 2009 is het aantal Nederlandse daklozen gegroeid van 17 duizend naar 36 duizend in 2020 en vervolgens afgenomen naar 32 duizend in 2021. Sommige mensen raken geheel of grotendeels buiten hun schuld om in korte tijd ineens alles kwijt. Onvrijwillige dak- en thuisloosheid is ons dan ook een doorn in het oog. In onze gemeente zijn nachtopvangen niet altijd open en wanneer ze open zijn kosten ze vrijwel altijd geld. Wat ons betreft moet geen enkele Groninger in de toekomst gedwongen buitenslapen.

II Housing First

Wij willen de **nachtopvang voor dak- en thuisloze Groningers** daarom **kosteloos maken** en door het stimuleren van Housing First toewerken naar een snelle beweging richting zelfstandig wonen. Dit Amerikaanse model werkt aan de hand van **intensieve ambulante begeleiding als voorwaarde** voor deelnemers en heeft een succespercentage van ruim tachtig procent.

ARMOEDE IS MEER DAN GELDGEBREK

Het is een misvatting dat armoede volledig zou worden gedefinieerd door financiële mogelijkheden of gebreken. Armoede is meer dan een tekort aan geld. Het heeft meerdere gezichten en het begint bij de beleving van Groningers die niet mee kunnen doen.

In een moeras van regels en wetgeving, subsidies en toelages zakken veel Groningers verder en verder weg. We moeten de armoedeproblematiek daarom bij de grondoorzaken aanpakken. Dit doen wij met intensieve om- en bijscholing van bijstand naar baan, door schulden in de kern te bestrijden, de kostendelersnorm af te schaffen en door met grootschalige woningisolatie de energierekeningen fors te verminderen.

Alleen door armoede in de kern te bestrijden kunnen we alle Groningers perspectief bieden op een mooiere toekomst.

Om dit te kunnen bereiken zullen we de taboes, het jargon en de etiketten rondom armoede moeten uitbannen. Het schaamtegevoel dat dit kan opleveren maakt dat een roep om hulp, te veel en te vaak, uitblijft of veel te laat wordt ingezet.

Het CDA Groningen is zich hiervan bewust en staat voor een broodnodig, nieuw perspectief op armoede. Van wantrouwen naar vertrouwen.